

Prenumerata:

Rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.

Za odosłanie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie: koszt przesyłki pocztowej podane są w nagłówku numeru porannego.

Za granicą (z przesyłką jednorazową) miesięcznie rs. 1 k. 50. Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie *Kurjera* przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5; poranny w dni powszednie k. 3, w niedziele i święta k. 5.

Dziś: Rocha Wyznawcy.
Niedziela: Anastazjusza Biskupa.
Poniedziałek: Agapita Męcz.
Wtorek: Jacka i Rufina Wyzn.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie, od godz. 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód księżyca o godzinie 9 minut 20 w.
Zachód 3 45 r.
Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą, stóp 2 cali 6.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 43
Zachód 7 24
Długość dnia godzin 14 minut 41.
Ubyło 2 2

Środa: Bernarda Opatka.
Czwartek: Joanny Fremiot Wdowy.
Piątek: Syrfoniana i Tymoteusza.
Sobota: Filipa Benicjusza W.

Ogłoszenia.

Reklamy: za jeden wiersz garbontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petirowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1 1/2 kop.

Ogłoszenia do *Kurjera Warszawskiego* przyjmuje także Biuro ogłoszeń Rajchmana i Frendlera ulica Senatorska nr 18.

Przegląd polityczny

Kongres wersalski zamknięty został we środę, odbywszy dziewięć posiedzeń. Projekt rewizji konstytucji uchwalony został zgodnie z układem, jaki obie izby zawarły. Tylko układowi temu zawdzięczyć może Francja pomyślnie rozwiązanie kwestji, która wśród anarchji politycznej, jaką zbrojne stronnictwa utrwały we Francji, nie należała do dzieł łatwych. W kraju, w którym każdy deputowany uważa się za jedynego szarfa wszystkich dóbr i swobód, przemawia imieniem całego narodu lub historii, przeciwników swojego zdania uważa bezwarunkowo za zdrajców, w kraju tak moralnie rozprężonym i politycznie zdemoralizowanym, kontrakt obu izb był niezbędnym. Prawda, że w przekonaniu stronnictw skrajnych, kontrakt ów, to największa hańba nowożytnej historii francuskiej, to pozbawienie kongresu wszechwładzy a mniejszości widoków przeprowadzenia uchwał w tym rodzaju, jak złupienie rodzin dawniej panujących przez konfiskatę majątków, zniesienie senatu, który, jako hańba nieopatrznego szowinizmu, oddał tyle rzeczywistych przysług Rzeczypospolitej itd. No! ale hańba nazywa go tylko ogromna mniejszość kongresu, złożona przeważnie z tych, którzy „niczego nie zapomnieli” i z tych, którzy w szkole błędów i utopji społecznej naukę czerpali. Francja republikańska, Francja licząca się z naturą warunków zewnętrznych i wewnętrznych, cieszy się z obrotu, jaki rzeczywiście wzięły, cieszy się, że roztropność większości nie dopuściła do zachwiania wszystkimi podstawami ustroju dzisiejszego Rzeczypospolitej, rozumiejąc, iż żadnemu organizmowi państwowemu natura nie dała tyle siły, aby bez szkody dla zdrowia co lat dziesięć zmieniał do gruntu wszystkie instytucje narodowego bytu czyli — robił rewolucję...

Posiedzenie śródowe rozpoczęło się od rozpraw nad

wnioskiem dep. Bernarda Lavergne, żądającym, aby do wyboru senatorów zastosowana została zasada *suffrage universel*. Naturalnie, że komisja nie omieszczała nasunąć niezwłocznie kwestji pytania wstępnego, które usuwa wszelkie wnioski nieobjęte „kontraktem izb”. Dalo to pobudkę do wylewu nowych skarg na zabójczą instytucję „pytania wstępnego”, a z chwili tej skorzystał senator Dauphin, prezes komisji kongresu, aby rozwinąć program dalszej politycznej taktyki stronnictwa przyjaciół Rzeczypospolitej trwałej i silnej.

„Utworzymy — mówił senator Dauphin — zgodną i solidarną większość, rozdzieloną na obie izby, a to dzięki — stronnictwom skrajnym z prawej i z lewej. W koalicji, którą utworzymy, nie będzie miejsca dla wrogów Rzeczypospolitej. Kraj żąda pokoju, kraj walczyć musi z obcą konkurencją, wpływy podatkowe jego szczupłeją i w takim położeniu wypragniecie obalić wszystkie instytucje! Ponieważ nie chcemy powierzyć się głosowi przypadku, postawiliśmy pytanie wstępne i prosimy was, abyście takowe bezwarunkowo uchwalili.” Dauphinowi odpowiedział szeroko rozwiniętej mowie Clémenceau, niewątpliwie najświetniejszy retor francuskiego radykalizmu. Cała mowa deputowanego z Montmartre wymierzona, była przeciw „pytaniu wstępnemu”, dzięki któremu zgromadzenie narodowe zostało skrepowane i zamieniono się w *congrès d'enregistrement*. Clémenceau popierał wymownie wniosek Lavergne'a i dowodził, iż, senat wywiera wpływ korupcyjny, że głosowanie powszechne jest jedynym prawdziwym wyrazem zasady demokratycznej, że należy uchwalić w kongresie *suffrage universel* dla senatu, gdyż nie można się ludzi, aby potem senat na taką reformę się zgodził, chociażby nawet izba deputowanych ją uchwaliła. W kongresie deputowani są w większości, powinni więc uchwalić to, co uważają za zgodne z dobrem i powołaniem Rzeczypospolitej.

Mimo gorących słów i silnych argumentów depu-

26)

PANNA CHORAŻANKA.

POWIEŚĆ Z CZASOW SASKICH

przez

Walerego Przyberowskiego.

(Dalszy ciąg.)

XII.

Po południu tego samego dnia, kiedy jeszcze we dworze secymyńskim prawie wszyscy uczęszczający rano spali, przyjechał Rzeszotarski. Dopytawszy się u służby o Gogolewskiego, poszedł wprost do niego.

Gogolewski siedział na stolku pod oknem z obwiązaniem uchem i czytał coś w książce.

— A tobie co jest mój Stasiu? — wołał Rzeszotarski już z progu — czy ten pijanica Czarniecki porabiał, czy co?

— Jak się masz Wicek! dobrze żeś przyjechał — odrzekł Gogolewski — wiesz co tu się święci?

— No, nie wiem, jeno to, że po ciebie przyjechał.

Szepleń! ciągle i zahawnie z tą mową wyglądał.

— Po mnie? czy co pilnego?

— A jakże nie wiesz, co co? Przecie sejm zbiera się za dwa tygodnie. Wiesz, sprawa Brwla. Książę wojewoda chce, byśmy byli wszyscy w Warszawie.

— Ano, to pojedziemy. Nie udało nam się poselstwo w tem głupim naszym województwie — rzekł markotnie Gogolewski. — Szlachta ma lby tutaj zakuta i jeno pić, bić się i modlić pora. Powiedziałam ci to trupy, ognia czystego z tego pruchna nie wyrzesa.

— Ba! ba! ba! wuja chorążego bylibyśmy mieli, żeby nie ta głupia historia z Anusią.

— A wiesz ty, że ona tu jest?

— Co jest tutaj? w Secyminie? — porwał się Rzeszotarski.

— Tak, tutaj w Secyminie. Przyjechała dziś rano ze swoim bogdankiem.

— Z tym, tym... jakże mu tam? Zapieckiem?

— Ale zkadże znowu! Zaprzaniec i ten drugi głupi szlachcie Gołabek są tutaj co prawda, bo razem przyjechali, ale bogdankiem chorążanki jest niejaki Bębnowski.

— Bębnowski? bannita, dekretowany przez trybunał na śmierć?

— Ten sam.

— Patsajze! a wuj Śląski nie o tem nie wie. On myśli, że Andzię wykradł ten Zapiecek!...

— Nie rozumiem, jak się takiej rzeczy nie mógł pan Śląski domyślić. Przecież ten Bębnowski, urwisz powiadam tobie z pod ciemnej gwiazdy, musiał już dawniej znać chorążankę?

— Ajakże! oświadczył się nawet, ale mu wuj pogroził bizunami i że go kaze związać i odstawić do grodu, jeśli jego noga jesse raz pojawi się w Drugni. Patsajze, mój Stasiu, to się spisał!

— Nie nie rozumiem. Więc chorąży nie wie do tąd, kto wykradł mu córkę?

— Ano, nie wie.

— No, to już nasza szlachta do reszty zgłupiała, kiedy nawet tak prostej, tak jasnej rzeczy nie może się domyślić. Przecież musiano szukać chorążanki, natrafić na jakiś ślad?...

— Ba! szukać, szukać! Juzcie sukano, ale gdzież to tam w takich puszcach dzikich, jakie Drugni otacza, można się czego desukać. Znalezione ślad, że Anusia ze swymi towarzyskami psepędziła noc i dzień u jakiegoś leśniczego w puscy, ale to i wszystko. Leśnicy wiedział, że dalej pojechali, ale dokąd, nie wie.

— Ano, tu są...

— I cóż oni tu robią?

— Ba! to cała historia, powiadam tobie, coś podobnego tylko w Polsce może się przytrafić.

I Gogolewski rozpowiadał szeroko, jak wracał po

nocej pijatce z Włoszczowy, gdzie było kilkudziesięciu szlachty i gdzie koniecznie przedstawiał im potrzebę reform i przyłgnięcia do partji „familji”, jak zresztą wszystkie te, najwymowniejsze nawet słowa, były tylko grochem na ścianę — jak spity, zmęczony, wracał z Czarnieckim, gdy napotkali na drodze Gołabka. Jak go poznał, jak chciał się z nim bić, jak Czarniecki na to nie pozwolił, jak zabrali w lesie chorążankę i jakąś przesłanną kniaziównę w towarzystwie Bębnowskiego i Zaprzaniec, jak przybyli do Secymina, jak tu pili, jak się pobili z Gołabkiem, wynikiem czego jest właśnie nadcięte szkaradnie ucho.

Gdy skończył, Rzeszotarski, który podczas opowiadania wyrażał wielokrotnie swoje zdziwienie, rzekł:

— A to osobliwa historia. *Sapristi!* moznaby dać ją do romansu jakiemu francuskiemu autorowi A cóż chorążanka?

— A nie, nie chce gadać; szorstka jest, dumna, opryskliwa jak zawsze.

— Biedny Dembiński! I oni tu wysycają się?

— A są. Popili się zapewne i śpią teraz.

— Proszę ja ciebie, i ten Zapiecek jest także?

— A jest.

— No, to ja się z nim będę musiał bić?

— Oczywiście.

— Hm! wcale mi to nie na rękę. Musimy jechać do Warszawy.

— Bić się musisz, mój Wicek, choćby dla cześci partji, do której należymy.

— Ha! to się będę bił i mam wielką ochotę, zrazy zrobić z tego Zapiecka. Ale proszę ja ciebie mój Stasiu, cóż my zrobimy z Andzię?

— Jakto, co zrobimy?

— No, pserciez nie można pozwolić na to, żeby ja ten bannita włóczył ze sobą? Idzie tu o wuja i o Dembińskiego.

— Znowu nie a nie cię nie rozumiem. Najprzód panna Śląska nie ma po co wracać do domu, bo i

townego Clémenceau, kongres uchylił 418 głosami przeciw 327 wniosek dep. Lavergne, poczem 494 głosami przeciw 195 uchwalili trzeci artykuł projektu rewizyjnego, usuwający z ram konstytucji przepisy wyborcze dla senatu. Jeszcze jedna burza wzbila się nad widnokresem, gdy wzięto pod obrady ostatni czwarty artykuł rewizji, orzekający zniesienie modłów publicznych przy rozpoczęciu sesji parlamentu. Biskup Freppel w mowie piorunującej napiętnował ten „akt ateizmu”. Cóż kiedy większość kongresu o burzenie kapłana komentowała ironicznymi docinkami, a gdy p. Baudry d'Asson zapytał: „Czy miałby z was kto odwagę przyznać, że ateizm został sztan-darem republikanizmu we Francji?” odezwały się głosy: „Z przyjemnością!”

Tu nastąpił epizod, który żywo zainteresował izbę... Na mowę biskupa z Angers zgłosił się do odpowiedzi — pastor protestancki, Pressense, który aczkolwiek nie oświadczył się wyraźnie przeciw utrzymywaniu modłów publicznych, ale z rozwinięciem przezeń zasady, że „imię Boga nie potrzebuje ludzkiej opieki”, wnosiłby należało, że ks. Pressense stanął w tej kwestji na stanowisku świeckiem raczej niż duchownem. W końcu oświadczył on zresztą otwarcie, iż jest „zwolennikiem idei oswobodzenia kościoła z pod opieki wszelkich organów władzy hierarchicznej”. Artykuł przyjęto 521 głosami przeciw 180, poczem przystąpiono do głosowania (kartkami) nad całym projektem rewizji i przyjęto takowy 509 głosami przeciw 172. Grupy skrajnie wstrzymywały się od głosowania. Wynik ten ogłosił o godzinie 7 1/4 prezydent Leroyer i zgromadzenie wśród okrzyków: „Vive la République!” rozeszło się do domów, przenosząc ziarno waśni z teatru wersalskiego na szerszy teatr świata.

Br. Z.

Nowe zakłady przemysłowe.

Do rzędu najnowszych miast fabrycznych kraju naszego przybywa osada Łazy, stacja kolei wiedeńskiej.

Przemysłowość tej miejscowości rośnie prawie w naszych oczach, a jest tem trwalszą i tem pewniejszą na przyszłość, iż cała wspiera się na eksploatacji przyrodzonych bogactw okolicy.

Jakkolwiek objaw ten poczytać należy za wielce pocieszający, to jednak i w nim, jak zresztą w historii całego przemysłu krajowego, dostrzegamy, niestety, przeważnie inicjatywę kapitałów zagranicznych. Łazy wzrastają swoim dorównaniem wkrótce takim np. osadom, jak Zawiercie, Dąbrowa lub Sielce, lecz też jak one staną się jedną więcej oazą niemiecką!

Ale spojrzymy na budzące się życie przemysłowe osady.

Do niedawna w Łazach czynną była jedna tylko

fabryka — kościarnia p. Margulesa i sp., obecnie zaś przybywa kilka nowych. Pobudkę do zakładania fabryk dały obfite bogactwa ziemi. Głównem z nich jest galman i kamień portland-cementowy, dobywany dzisiaj w Łazach i na gruntach folwarku Chruszczobród, położonym o 3 wiorsty od stacji. Znako-mite pokłady tego kamienia skłoniły właśnie właściciela Chruszczobroda p. Eigera do zawiązania spółki z p. Landau i pobudowania fabryki cementu.

Cementarnia chruszczobrodzka jest dopiero drugim w kraju zakładem tego rodzaju, jedyną bowiem dotąd była fabryka cementu w Grodźcu, dobrach p. Ciechanowskiego.

Wystąpienie p. Eigera wywołało szersze nawet współzawodnictwo. Obecnie pewne grono specjalistów wchodzi w umowę z jednym z kapitalistów zagranicznych i zamierza eksploatować kamień cementowy, znajdujący się w wielkiej ilości w majątku Rokitno, w okolicy Łaz. Tak więc w krótkim bardzo czasie przybywa nam trzecia cementarnia...

Konkurencja, jaka z tego powodu wywiąże się pomiędzy zakładami, jakkolwiek chwilowo wstrzymać może szybsze ich postępy, z czasem jednak zładzi się przez znaczne zapotrzebowanie produkcji. Przeszkody mogą tu potrwale tylko tak długo, jak długo fabryki nie zjedną sobie stałej klienteli, co przecież nie może być rzeczą zbyt trudną, jeżeli zwrócimy uwagę na ruch budowlany w miastach fabrycznych i przemysłowych, oraz na całej linii kolei dąbrowskiej.

Oprócz galmanu i kamienia cementowego, w Łazach odkryto rzadkiej dobroci glinę ogniotrwałą. Wyborny ten materiał znalazł już nawet przedsiębiorcę w osobie p. Edw. Krauzego z Katowic, który też zaraz pobudował wielką cegielnię, poruszaną za pomocą motoru parowego o sile 25-ku koni.

Lecz galman, cement i glina nie wyczerpują jeszcze zasobów kopalnych miejscowości!

Przy świdrowaniu studni, mającej zaopatrywać w wodę cegielnię p. Krauzego, natrafiono na skorupę, poprzedzającą pokłady węgla. Obecni przy tem odkrywcy specjaliści inżynierowie zaopiniowali, iż węgiel, znajdujący się pod ową skorupą, należy do gatunku węgla brunatnego. Jakkolwiek będzie rezultatem nowego odkrycia, w tej chwili to tylko nas zadziwia, iż właściciel majątku, p. P., któremu żadne trudności finansowe nie przeszkadzały podjąć na własną rękę eksploatację bogatych pokładów, zdecydował się wydzierżawić je za bezcen na 8 lat przedsiębiorcy katowickiemu...

Niestety, wypadków podobnych jest już tak wiele, iż chyba dziwić się wypada, że dotąd całkiem jeszcze na nie nie zwróciliśmy! Przyjrzyjmy się tylko całemu pograniczu naszemu; wszak tu cały przemysł i handel spoczywa w rękach niemieckich, które coraz głębiej zapuszczają się we wnętrze kraju. Nie ma prawie tygodnia, aby nie ukazał się jaki nowy *landsman* na naszym horyzoncie przemysłowym,

to z projektem, to z planem już zatwierdzonym, to z koncesją już wyjednana na budowę nowych fabryk, na urządzenie nowych przedsiębiorstw!

A my? My patrzymy się tylko, jak obcy z bogacają się naszym kosztem, jak ciągną zyski z bogactw naszej ziemi...

Czy i Łazom sądzonem jest pozostać miastem przemysłowem niemieckiem?

F. K.

Echa kąpielowe.

XIV.

Ems dnia 12-go sierpnia.

W odległości pół godziny drogi od stacji Lahnstein nad Renem, w malowniczym położeniu, w wąwozie między górami, nad rzeką Lahn, leży znany i słynny oddawna zakład kąpielowy Ems.

Źródła tutejsze, Kränchen, Fürsten i Kaiserbrunnen, mieszczące się w starym kurhauzie, mają do 24-ich stopni temperatury, zaś Kessel-brunnen dochodzi do 38-ku stopni; skuteczne są przeważnie na choroby pier-siowe oraz na kataris kiszek.

W nowym kurhauzie, o wiele piękniejszym od starego, mieści się sala balowa, teatr, salony do gier i czytelnia, w której znaleźć można prawie wszystkie pisma i gazety europejskie, z polskich jednakże tylko *Czas* krakowski i *Dziennik poznański*.

Dobra orkiestra, złożona z 40-tu osób, grywa 3 razy dziennie, zrana od 7-ej do 9-ej przy starym kurhauzie, gdzie się pija wody, po południu zaś od 4-ej do 6-ej i od 8-ej do 10-ej na promenadzie, lub w razie niepogody w salach nowego kurhanzu.

Nadto uprzyjemniają gościom pobyt bale, reuniony i przedstawienia teatralne.

Taksa kąpielowa wynosi od osoby 15 marek.

W r. b. do tej chwili odwiedziło kąpiele emskie około 14,000 osób, po największej części Niemców, Francuzów i Anglików, ale i naszych ziemaków jest pokaźna liczba.

Życie tu, jak wiadomo, bardzo wygodne i przyjemne, a mnóstwo eleganckich hoteli, pensjonatów, willi i prywatnych domów, roi się przyjezdnymi ze wszystkich stron świata, należącymi w znacznej części do dystygowanych sfer towarzyskich.

Ceny w obecnym sezonie nie są wcale wygórowane, można bowiem znaleźć piękny pokój z porządnym umeblowaniem za 10 marek tygodniowo.

Powietrze w Ems przepyszne i dla niego samego warto tu przyjechać, aby po miejskim pyłku odetchnąć balsamiczną wonią lasów, okrywających wzgórza, przez które do różnych sąsiednich miejscowości wygodnymi drogami odbywają się wycieczki.

Pogoda też ciągle nam sprzyja, a ciepło jest umiarkowane, bez zbyt wielkich upałów.

Ems było niegdyś widownią najwyszukańszych popisów mody; dziś pod tym względem czasy się zmieniły i

coś tylko piąte przez dziesiątę słyszałem. Między tą szlachtą kontuszową i ze łbami wygolonymi z wierzchu i we środku, człowiek o świecie całym zapomina. Powiadam tobie... przepraszam, że ci przerywam, mój Wiek, ale muszę ci jeszcze jedną moją uwagę opowiedzieć.

— Owsem, opowiadaj, mój Gogolewski—wiesz, że ja cię zawsze z przyjemnością słucham...

— Gdyby mieć pewność, że ta Rzeczpospolita nasza będzie istotnie stała nierządnie przez długie jeszcze wieki, zaprawdę, nie byłoby szczęśliwszego kąta, na świecie dla szlachcica. Nie nikomu nie winien, oprócz potrzeby pospolitego ruszenia i tytułu królewskiego na piśmie, pan na swych śmieciach samowładny, wolny jak ptak. A i strona moralna, duchowa jest pełną niezem niezakłóconego spokoju. Z Bogiem żyje w zgodzie, według swego przekonania, pości, modli się, spowiada i pewny jest, że w przyszłym życiu będzie mu to policzone. Nie! nie znam szczęśliwszych istot. Ale co ja tu bawię się w filozofję, gadajmy o naszych interesach.

Usiadł i dodał:

— Opowiedzże mi tę sprawę Bryla.

— Długa to historia. Wiesz, że Bryl dekretem trybunałskim ośzymał polskie ślacheństwo, jako dziedzic niegdyś na Brylewie w powiecie kościańskim. Matactwo to tam było, dość, że graf Bryl został ślache-ciem polskim. Otóż teraz, kiedy rodzina Carto-rskich pokłóciła się z regalistami zupełnie, wiesz, z powodu wakansów pieczęci wielkiej koronnej, mniejszej litewskiej i województwa wileńskiego, które to dygnitarstwa dano samym partyzantom dworskim, książęta wpadli w słusny gniew. Dowiadujemy się, że na sejm młody Bryl został wybrany po-tem z ziemi warszawskiej. Postanowiono więc tego Bryla jako nieślache-cia wypchnąć z izby poselskiej. Oto dlaczego książę wojewoda chce, by wszyscy jego partyzanci byli na sejmie w Warszawie. Powiadam ci, Stachu, ważny to jest moment.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Demiński z nią się teraz nie ożeni. A potem, jakże ty na to nie pozwolisz, żeby ona włóczyła się z Bębnowskim?

— Jak? dam znać do Drugni, Bębnowskiego jako wywołanie, każe związać i odstawię do grodu do Chęcin.

— Ja sam o tem myślałem, żeby raz przecie tej szlachcie pokazać, że wyroki prawne są na to na świecie, by je wykonywano, ale cóż poradziś z tą zepsutą warstwą narodu? Kiedym o tem powiedział Czarnieckiemu, śmiał się ze mnie poprostu, chwalił postępek Bębnowskiego i powiedział, że w Secyminie włos mu z głowy nie spadnie.

— Dobrze, to w Secyminie, ale za Secyminem?

— Za Secyminem? Zapewne możnaby, ale skąd wziąć siły na to? Ich jest trzech rębaczy, zamasy-tych szlachciców, którzy się będą bronili do ostatka, a wiesz, że chorążanka strzela z pistoletu jaskółki w lot. We dwóch ich nie pokonamy.

— We dwóch, we dwóch... ale psecie można się odwołać do ślachty tutejszej, w imię gwałconych praw zecypopolitej.

— Jak to znać mój Wiek, żeś ty niedawno z Lu-nevillu powrócił. Odwołać się do szlachty tutejszej? Gdybyśmy się w tej sprawie do niej odwołali, nie-tylkoby nam wszelkiej pomocy odmówiono, ale owszem, rozsiekano by nas przy pierwszej lepszej spo-sobności, jako gwałcicieli złotej szlacheckiej wolno-ści, jako partyzantów rodziny, Czartoryszczyków i djabli wiedzą nie czego. I tak już niebardzo dobrze na nas patrzy.

— Gadasz, Stasiu, tak źle nie jest — odparł Rze-szotarski.

— Tak źle nie jest? no, ciekawym bardzo, gdzie tu jest lepiej?... Siedzimy przecie w tych stro-nach blisko pół roku, wypiliśmy ze szlachtą ze czter-dziesięci beczek wina, zrujnowaliśmy przez to żołądki z kretesem, biliśmy się chwala Bogu, ja przynajmniej sześć razy...

— A ja dziesięć.

— A ty dziesięć, doskonale! Byliśmy na sejmiku w Proszowicach, zdawało nam się, że choć jednego posła będziemy mieli, gdzie tam! zakrzyczano nas i o mało nie posiekano. Jednem słowem czyniliśmy wszystko, co można było, wydaliśmy masę pieniędzy, ja nawet zadłużyłem moje Żeliszewice, i cóż-śmy zyskali? Czy choć jednego poważnego stron-nika, oprócz kilku warcholów bez znaczenia? Czy choć jeden umysł oświeciliśmy i przekonali, że kraj ginie? Nie, Wacku, daj pokój, to wszystko, powiadam ci, psu na budę się nie zda. Chęć umierać, niech umierają z kielichem wina i pijaćką piosnką na ustach. *Delenda est haec Carthago!*

Mówiąc to, Gogolewski wstał z krzesła i chodząc wielkimi krokami po pokoju, silnie wzruszony.

— Co tu można z nimi zrobić, z temi niepopra-wnemi dziećmi? Nie! Najlepsze serca, ale sercem na świecie nie nie zbudujesz, tylko rozumem, a tego rozumu oni ani krztu nie mają, powiadam ci. Bujne natury takie, że gdyby je dobrze poprowa-dzić, nauczyć porządku i karności, możnaby ostrzem szabli szlacheckiej ziemię przeprzeć nawskróś. Ale tak, jak jest teraz, nawet jednego banity, jednego warchola, jednego prostego rozbójnika nie potrafisz schwytać. Biedny kraj!

Książę morduje się, zrywa, niszczy, wysila, ale nie nie zbuduje—szyję moją na to daję. Znam ja tę szlachtę polską. Gdy im doskwierzy do żywego jakiś taki porządek, który oni zważy tyranią, arbitralnością, zamachem na żrzenie wolności szlacheckich, zerwą się jak półgłówki, z szabłą i konikiem polatają przez rok, dwa po kraju, zniszczą go i pójdą spać potem na długi sen, nieprzespany!... Ale co to ga-dać, szkoda gęby poprostu. Wróćmy lepiej do na-szych spraw. Kiedyż więc chcesz, żebyśmy jechali do Warszawy?...

— Książę pise, żeby zaraz. Po to tu psyjecha-łem do ciebie. Sprawa Bryla zdaje się będzie na sejmie...

— Cóż to za sprawa?... nie znam jej dokładnie,

stroje dam tutejszych, lubo zawsze wykwiłtne, nie odznaczają się wszakże tym szykiem i gustem co naszych warszawianek, które i pod względem wdzięku przewyższają bawiące tu córki Germanji, Galicji i Albjonu.

W zeszłą niedzielę d. 10-go b. m. mieliśmy tu wielki festyn.

Wszystkie promenady jaśniały tysiącami różnobarwnych świateł gazowych i lampjonów, rzeka również z obu stron była iluminowana, orkiestra przygrywała prawie bez ustanku, a na uwieńczenie uroczystości z wieży Concordia, na jednej z gór tutejszych, błysnęły snopy ogni sztucznych i cała góra oświetlona ogniami bengalskimi zajaśniała w fantastycznych kształtach, podobna do zaczarowanej krainy...

Karol Kacz...

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

== Ministerjum spraw wewnętrznych wyjaśniło, iż skargi przeciw decyzjom instytucji lub osób układających wykazy popisowych wnosić należy do powiatowych, okręgowych lub miejskich komisji konspiracyjnych, skargi zaś przeciw decyzjom tych komisji do rządów gubernjalnych, a na decyzje tychże do rządzącego senatu.

== Now. wr. donosi, iż ministerjum sprawiedliwości rozesało w tych dniach cyrkularz do wszystkich prezesów zjazdu sędziów pokoju, zalecający sędziom pokoju szybkie rozstrzygnięcie spraw o pogwałcenie przepisów sanitarnych.

== Według *Pet. wied.*, departament górniczy zbiera obecnie informacje, mające służyć za punkt wyjścia do reformy administracji w zakładach rządowych; między innymi departament zażądał wiadomości o cenach, za jakie sprzedawano w r. b. metale, minerały i wyroby, należące do wydziału górniczego, o kosztach, jakie poniósł skarb na eksploatację tych metali i wyrób produktów oraz o różnicy między cenami zakładów rządowych a prywatnych.

== Mosk. wied. dowiadują się, iż w kolonjach rosyjsko-tureckich mają być urządzone izby handlowe rosyjskie, wyłącznie dla ułatwienia handlu z Turcją; izby będą informowały kupców o drogach zbytu towarów.

== Obowiązująca od dnia 15-go września r. z. taryfa dla przewozu towarów w komunikacji pomiędzy stacjami kolei wiedeńskiej, bydgoskiej i łódzkiej z jednej a stacjami Warszawa terespolska i magazyny tranzytowe z drugiej strony, ulegnie zmianie od dnia 1-go września r. b.

== P. minister komunikacji dokonał szczegółowego przeglądu nowobudowanej się kolei dąbrowskiej i wynurzył zadowolenie z przebiegu robót. Uszkodzony powodzią most pod Iwanogrodem (Dęblinem) doprowadzany jest do porządku bardzo pośpiesznie, tak, iż można się spodziewać, że będzie wykończony w czasie pierwotnie oznaczonym, a zatem zburzenie go przez powódź nie stanie się powodem odroczenia terminu otwarcia kolei.

== R. t. szambelan Najwyższego Dworu, prezes warszawskiego komitetu cenzury Ryżów, udał się za kilkotygodniowym urlopem za granicę.

== Pomocnik generał-gubernatora hr. Krüdener w dniu wczorajszym wyjechał z Warszawy.

== Zapis uczniów i uczennic do oddziałów równorzędnych dla przychodzących głuchoniemych na Podwalu odbywać się będzie w poniedziałek, dnia 18-go b. m., w godzinach od 9-ej do 2-1/2, po południu. Lekcje rozpoczyna się dnia następnego.

== W pomarańczarni w Łazienkach królewskich przy głównym wejściu zbudowano ozdobne sztachety żelazne i takąż bramę.

== Zdwojoną liczbę latarni gazowych o podwójnych palnikach na ulicy Królewskiej, na przestrzeni od pierwszej bramy ogrodu Saskiego do ulicy Granicznej, oddano już na użytek publiczny.

== Nowy cmentarz w Brudnie otoczony jest od frontu parkanem murewanym, z boków zaś i tyłu zabezpiecza go rów, wał i parkan drewniany.

== W dniu dzisiejszym wieczorem wracają z Częstochowy wyprawione na odpust Wniebowzięcia N. Marji Panny pościagi nadzwyczajne.

== Z teatru i muzyki.

* Prezes dyrekcji teatrów, senator Gudowski, powrócił w dniu wczorajszym do Warszawy.

* We wczorajszym przedstawieniu „Gęsi i gąsek” Bałuckiego przyjmował już udział p. Rapacki, pierwszy raz po powrocie z urlopu.

Utalentowanego artystę powitano sympatycznie.

* Repertuar przyszłotygodniowy zapowiada na piątek pierwszy po powrocie z urlopu występ Królikowskiego w komedji „Panna mężatka”.

* Podobno w tych dniach ma jeszcze raz wystąpić

gościnnie panna Matuszyńska w operze „Mignon” Thomasa.

* Panna L. Adlerówna, primaballerina, powróciła z urlopu, podczas którego ponownie występowała gościnnie w Pradze czeskiej.

== Kolonie letnie.

W poniedziałek, dnia 11-go b. m., ostatnie w tym roku dwie kolonie zostały wyprawione na wieś, do tych samych miejscowości, w których już bawiły poprzednie.

Do Janowa, pod Nowomińskiem, udało się 18-10 dziewcząt, a do Jadowa, pod Łochowem, 12-tu chłopców.

Odjazd nastąpił, najętemi na ten cel omnibusami, z mieszkania dra Fritschego, a widok dzieci, przejętych radością i szczęściem na myśl o przyjemnościach pobytu na wsi, sprawiał prawdziwą rozkosz.

Ogólna liczba dzieci, które w r. b. korzystały z dobrodziejstwa tej młodej a pożytecznej instytucji, wynosi 129, a mianowicie 54 dziewcząt i 75 chłopców.

W zaprzyszłym roku wysłano 54 dzieci, w ciągu dwóch lat zatem liczba wysłanych wzrosła blisko półtrzecia raza.

Jeżeli instytucja kolonij letnich w takim stosunku nadal rozwijać się będzie, to wkrótce wyprzedzimy pod tym względem inne cywilizowane kraje.

== Wyjazd do Płocka.

Wyprawa Towarzystwa wioślarskiego wyruszyła wczoraj rano do Płocka.

Parowiec odbił od przystani, mając na swym pokładzie około 60-iu członków, o godz. 8-1/2, zrana żegnany przez zebranych na przystani członków serdecznym „do widzenia”.

Na statek zabrano 8 łodzi, a mianowicie dwa półbaki 4-wiosłowe, 2 parówki (skulingi), 2 kajaki i 2 wery spacerowe 6-wiosłowe.

Łodzie te będą użyte do mających się odbyć regat na korzyść powodzi.

Oprócz wymienionych łodzi wyruszyły z przystani, na kilka godzin przed parostatkiem, o godzinie 3-ej nad ranem, dwie ośmiowiosłówki „Wanda” i „Krakus”, z potrzebną osadą.

Obie te łodzie zamierzają odbyć całą podróż do Płocka bez pomocy parowca.

Obliczono, iż z niezbędnymi popasami spotrzebują na to około 12-tu godzin, a zatem stanęłyby w Płocku o godzinie 3-ej po południu.

Czy dzielni wioślarze, zaprawieni zresztą do podobnych dłuższych wycieczek wodnych, podołali zadaniu, w każdym razie dość trudnemu, niebawem się dowiemy.

Powrót wioślarzy nastąpi w dniu jutrzejszym wieczorem.

== Sport.

Konie naszych hodowców coraz słabszy biorą udział w gonitwach na polu chodyńskim.

W niedzielę uczestniczyły one tylko w dwóch biegach.

W pierwszym nagrodę główną rs. 975 dostała „Princesse”, Kronenberga.

„Lord-Wilhelm” Dorożyńskiego tym razem nie miał powodzenia.

W *handicapie* zaś nagrodę rs. 300 wygrał „Boddy-Bee”.

== Na welocypedach.

Kilku młodzieńców urządził w dniu jutrzejszym wycieczkę na welocypedach do Sochaczewa.

Użyte do tej wyprawy welocypedy są dwukołowe (drugie koło jest bardzo małe i mieści się po za pierwszym), wyrobione w Anglii.

Tóż samo grono amatorów w przeszłą niedzielę odbyło wycieczkę na welocypedach do Błonia, gdzie stanęło w ciągu godziny.

Błonie leży o 29 wiorst od Warszawy, welocypedyści jednak przebyli odległość o kilka wiorst mniejszą, ponieważ odjeżdżali z po za miasta, z punktu położonego koło cmentarza na Woli.

W każdym razie szybkość bardzo znaczna.

== Samowola.

Chłopcy, roznoszący po ulicach pisma perjodyczne, samowolnie podwyższają ich cenę, szczególnie przy sprzedaży osobom przybywającym z prowincji.

Ponieważ nowy przykład takiego nadużycia mieliśmy w dniu dzisiejszym, uważamy za stosowne ostrzedz publiczność przed tem oszustwem.

== Ogrody.

W obrębie Warszawy z Pragę znajduje się 1,385 ogrodów.

Prawdopodobnie zaliczono do ogrodów i „ogródki piwne”, najczęściej nie posiadające wcale drzew, lecz tylko dekorowane dzikiem winem i roślinami wazonach.

Największa ilość ogrodów znajduje się w cyrku-

lach powązkowskim i łazienkowskim, najuboższe są cyrkuly bielański i zamkowy.

== Omal nie wypadek.

Wczoraj wieczorem w ogrodzie zwanym Promenadą belwederską, przy puszczeniu w ruch wiatraku fajerwerkowego, obluźował się pas utrzymujący na smidze ogniomistrza.

Artysta ogniowy mógłby być kalectwem albo śmiercią przypłacić ten wypadek, gdyby nie przytomność ludzi, którzy wiatrak w ruch wprawiali i spostrzegłszy niebezpieczeństwo wstrzymali maszynę.

Katastrofa skończyła się zatem na lekkim potłuczeniu „djabła”, w takim bowiem kostjumie produkował się ogniomistrz.

== Kradzieże.

W dniu wczorajszym w domu pod nrem 14ym-, przy ulicy Brackiej, w mieszkaniu profesora tutejszego uniwersytetu p. Kasznicy, przebywającego na letnim mieszkaniu, popełnioną została znaczna kradzież.

Łodzie, otworzywszy drzwi wytrychem, poodbijali zamki od szaf i kufków oraz zabrawszy srebro stołowe, biżuterię złote i różne przedmioty, niezauważeni przez nikogo uszli bezkarnie.

Profesor K. poniósł stratę przeszło na 1000 rs.

Nocy dzisiejszej na Śliskiej pod nrem 38 ze stajni właściciela domu niewiadomi łodzieje uprowadzili parę koni, wartości 200 rs.

Na Pradze z mieszkania A. P. skradziono srebrno cukiernicę i 102 rs. gotówką.

Drobnych kradzieży w ciągu upłynionej doby spełniono pięć na ogólną sumę 176 rs.

== Kradzież familijna.

Okradziony „przyjaciel ludzkości” na 6% miesięcznie, o którym donosiliśmy wczoraj, odzyskał swą stratę, z wyjątkiem dwóch rewersów na 250 rs.

Radość więc niektórych dżurników, powiadomionych o kradzieży rewersów przez nich wystawionych okazała się przedwczesną.

Kradzież była familijna, dopuściła się jej córka chwilowo poszkodowanego, właśnie celem usunięcia dwóch wzmiankowanych powyżej rewersów.

Działala pod wpływem osoby zainteresowanej, przeciw której „przyjaciel ludzkości” występuje z procesem.

== Nagła śmierć.

W dniu wczorajszym na ulicy Brackiej zasnął jakiś mężczyzna, niewiadomy z nazwiska, około 40-tu lat mieć mogący.

Chory wieziony do szpitala w drodze zmarł.

Odwieziono go do domu pogrzebowego.

Nieboszyk ubrany był w szare sakpalto, w którym znalaziono receptę z lecznicy św. Elżbiety, wydaną na imię Kraszkiewicza.

== Zamach samobójczy.

Nocy dzisiejszej Ignacy P., robotnik, wracając z hulanki zamiejskiej, odłączył się od swoich towarzyszy i powiesił się na drzewie.

Dwaj koledzy powrócili poszukując P. i w samą porę odcięli postronki, a niedoszły samobójca został do zmysłów przywrócony.

Przyczyną zamachu samobójczego było nałogowe pijaństwo.

== Oblanie kwasem siarczanym.

Wczoraj przy ulicy Złotej pod nrem 20-ym, 17-letni Józef Z., oblał kwasem siarczanym Stanisława P.

Ofiara zbrodniczego zamachu ma zszpeczoną twarz i poparzoną rękę.

Powodem zajścia miała być rywalizacja miłosna.

== Straszne pokąsanie.

W dniu wczorajszym na Nowomiejskiej pies podejrzany o wściekliznę przewrócił terminatora szewskiego Feliksa A.

Biedny chłopiec stoczył ciężką walkę z dużym brytanem, który go tak pokasał po nogach i twarzy, że A. w stanie bezprzytomnym został odwieziony do szpitala.

Po mijając obawę, że pies mógł być wściekły, rany pokąsanego są bardzo ciężkie i życiu chłopca grozi niebezpieczeństwo.

== Rozhukany wół.

Dzisiaj rano rąk rzeźnika wyrwał się na Koszykach wół i popędził przez Mokotowską, plac św. Aleksandra, na ulicę Książęcą.

Przed groźnym zwierzem wszyscy uciekali.

Nie obeszło się jednakże bez smutnego wypadku.

Na Książęcą wół przewrócił jakąś kobietę i straszliwie ją pobił.

Widząc to przechodzący robotnik, chciał ująć rozjuszone zwierzę, lecz również został uderzony rogami i upadł tracąc przytomność.

Wół ujęto dopiero nad Wisłą.

Pobodzonych z ciężkimi obrażeniami w stanie bezprzytomnym odwieziono do szpitala.

== Pożar.

W dniu wczorajszym, około godziny 9-ej wieczór, w domu pod nrem 11-ym na Nalewkach, wynikł pożar w piwnicy, w której złożone były worki i rozmaite paki.

Zawezwany na pomoc oddział nalewkowski wysłał toporników, którzy niebawem ogień stłumili.

Złożone w piwnicy przedmioty uległy zniszczeniu.

== Nieszczęśliwa ulica.

Miano to może nosić plac Grzybowski, na którym zdarzyły się w dniu wczorajszym aż cztery wypadki.

Dwie kobiety Fajga W. i Marianna O., zostały najechane przez dwa wozy robocze.

Pierwsza z nich uległa złamaniu ręki i nogi, druga zaś złamała rękę i została niebezpiecznie zraniona dyszlą w głowę.

W parę godzin później Hersz B., wyskakując z wagonu tramwajowego, upadł i złamał w dwóch miejscach lewą nogę.

Wreszcie Lewek P., pod nrem 1 na placu Grzybowskim, wpadł w dół ustępowy i został wydobyty natychmiast, ale ze złamaną ręką i w stanie bezprzytomnym.

Habent sua fata... ulice i place.

== Wypadki.

Na Hożej, przy przenoszeniu belki, upadł robotnik Feliks K. i uległ ciężkiemu obrażeniu w krzyżu. — Na Nowolipkach Karolina M., w kłótni z Piotrem J., oblała go ukropem; J. ma oparzoną twarz i obie ręce. —

Na Pradze Grzegorz, N. najechany przez wóz, uległ złamaniu ręki.

= Pierwsze pożyczki.

W dyrekcji szczegółowej kieleckiej z żądaniem nowej pożyczki z powiększonego mnożnika wystąpiło już 20 tu ziemian miejscowych.

Z innych dyrekcji jeszcze wiadomości odnośnych nie mamy.

= Założenie szkoły.

W Kutnie zawiązał się komitet w celu założenia 4-klasowej szkoły prywatnej z oddziałem przygotowawczym.

Do komitetu tego na ogólnym zebraniu mieszkańców m. Kutna, zwołanem za zezwoleniem władzy, wybrani zostali: dr Feliks Armstein, Banachowicz, wójt gm. Żychlin, Aleksander Czarnowski, właściciel dóbr Łęki, Natan Dobrzyński, kupiec, dr Dzierzbicki z Krośniewie, dr Józef Handelsman, Rębalski, weterynarz, Feliks Skarzyński, właściciel dóbr Poborz, Janusz Śliwiński, właściciel dóbr Kaszew-Dworne i s. dzia gminny, Stanisław Starzyński, referent biura powiatu, Andrzej Szymański, obywatel m. Kutna, Stanisław Zawadzki, właściciel dóbr Kuntno, ks. Piotr Zbrowski, dziekan kutnowski, Ziemiński, burmistrz m. Kutna i Józef Żera, rejent.

Zadaniem komitetu będzie obmyślenie odpowiednich funduszy i zebranie ich w drodze dobrowolnych składek, oraz administracyjne kierowanie szkołą.

We wtorek dnia 19-go b. m. ma się odbyć w sali magistratu w Kutnie posiedzenie komitetu, na które zaproszeni są wszyscy pragnący radą swoją do zamierzonego dzieła dopomóc.

= Dla biednych.

W dniu 17-ym b. m. ma się odbyć w Busku bal na cel dobroczynny.

W Ojcowie zaś w tymże dniu urządzoną będzie zabawa na szpital powiatowy w Olkusz.

W Łodzi wreszcie w dniu 31-ym b. m. odbędzie się zabawa na biednych miasta.

= Pożary.

Z Łowicza donoszą nam, iż w d. 16-ym b. m. zgorszał w tem mieście t. zw. okólnik na ulicy Koński Targ.

Straty w zabudowaniach wynoszą rs. 3,000, w nieruchomościach rs. 500.

Ogień był bardzo groźny, lecz dzięki energicznej pomocy straży w porę został ugaszony.

Zpośród osób ratujących odznaczyli się pp. Harnisz i Gnatowski.

Obecnie powzięto w Łowiczu myśl zreformowania straży.

Miedzy innymi oddział bosakarzy ma być zupełnie zniesiony, toporników zaś powiększony.

Zmiana ta powinna wyjść miastu na dobre

= Karbunkul.

Z Białej donoszą, iż w okolicy miejscowej pojawił się karbunkul na bydło.

Dotąd padło sztuk kilka, od zarażenia zaś umarł jeden parobek.

Srodki sanitarne przedsięwzięto.

ZE ŚWIATA

× **Wiść o słabości nerwowej** Pawła de Sarasate, która się rozeszła po całym świecie lotem nowinki reporterskiej, polega na mistyfikacji. Artysta jest zupełnie zdrow i przebywa obecnie w Spa.

× **Ks. Elimor Oidenburski** bawi się w autora dramatycznego. Napisał on pod pseudonimem Günther'a komedję p. t. „Biedny Hugon” (*der arme Hugo*), która zrobiła w Wiedniu wielkie fiasco. Obecnie książkę przybrał sobie do pomocy Reinholda Orthmann'a, dramaturga teatrów hamburskich i przerobił razem z nim swojego „Hugona”.

× **Odważni turyści.** Panowie dr Emil Zsigmondy i Henryk Koechlin, obydwa z Wiednia, wdrapali się na szczyt Créda da Lago, który uchodził dotąd za niedostępny.

× **Straszliwy wypadek** zdarzył się w okolicy Wrocławia. Pochowano tam kobietę, którą miano za zmarłą. Po kilku dniach przyszło komuś na myśl, że zmarła mogła być tylko w letargu. Odkopano więc trumnę i znaleziono w niej obok trupa nieboszczki nowonarodzone dziecko. Pogrzebana znajdowała się rzeczywiście w letargu, powiła dziecko i skonała w grobie.

× **Pamiętniki Turgenjewa** i listy, pisane do niego przez różne znakomitości dawniejsze i współczesne, mają wyjść z pod prasy drukarskiej pomimo wyraźnego zakazu zgasłego powieściopisarza. Tak rozporządzili spadkobiercy znakomitego autora.

× **Wyrachowany poeta.** W zbioru autografów, wydawanym obecnie w Wiedniu, znajduje się kartka Grillparzera dziwnego wyglądu. Na jednej stronie umieszcil poeta ognisty wierszyk do swojej kochanki, historycznej już dziś Kasi Fröhlich, a na drugiej nastę-

pnym zapisem: „Do urządzenia domu małżeńskiego potrzeba w pierwszej chwili: 2 kufrow, 2 pudeł, 2 łóżek, 1 lustra, 1 stołu, 1 fotelu i t. d.” Grillparzer wylicza wszystko co potrzebne do urządzenia skromnego mieszkania, nie zapomniawszy nawet o trzech spluwaczkach. Zakup tych drobiazgów przerażał śnać wyrachowanego nader poetę, gdyż wiadomo, że się właśnie dlatego nigdy nie ożenił.

× **Także pojedynek.** Adwokat Cazeneuve, w Tuluzie, poróżnił się z jakimś obywatelem z okolicy. Spór doszedł tak daleko, że nie było innego wyjścia oprócz rozprawy honorowej z bronią w ręku. Ale ani adwokat, ani jego przeciwnik nie umieją robić bronią. Biegają więc obadwaj do miejscowego fechtmistrza z prośbą o radę. Fechtmistrz, sztuczka dowcipna, przemawia do każdego z nich z osobna, jak następuje: „Staniesz pan na mecie i wyciągniesz szpadę przed siebie, mierząc wprost w oko przeciwnika. Nie ruszysz się, tylko zaczekasz, aż cię drugi zaczepi.” Jak poradził, tak uczynili. Stanęli, i trzymali tak długo szpady, aż im ręce zemdlały i zwiśnęły. Na tem skończył się pojedynek, bo świadkowie domyślili się w końcu, że w takich warunkach nie może przyjść do starcia.

× **Były dyrektor** teatryku paryskiego „Bouffes parisiennes”, Charles Comte, umarł nad Sekwaną dnia 11-go b. m. Comte był kierownikiem tej sceny za najświetniejszych jej czasów, to jest za kapelmistrzostwa Offenbacha. Należał on do osobistości powszechnie w Paryżu znanych i szanowanych.

× **W Paryżu** ma stanąć wielka galerja obrazów na wzór medjołańskiej, imienia Wiktora Emanuela. Gmach, który ma stać frontem do Piazza Colonna i mieć kształt wielkiego Y, budować będzie architekt Mazzanti.

× **Antoni Rubinstein** nie umie grać poprawnie, jak osadziła jego sąsiadka u wód w Marjenbadzie. Artysta, zaproszony do współudziału w koncercie na następnych powodziach, zaczął się do występu przygotowywać. Sąsiadka jego, rozdrażniona ciągłymi etudami człowieka, którego nie znała, posyła do niego swoją służkę z liścikiem, który zakończyła temi słowy: „Jeśli pan chcesz grać koniecznie, to graj przynajmniej dobrze, a nie fałszuj.” Na bilet swój odebrała owa pani skromną odpowiedź: „Przepraszam panią bardzo, jeśli robię od czasu do czasu jakiś błąd techniczny. Antoni Rubinstein.” Cały Marjenbad śmieje się dziś z... owej znawczyni.

Nekrologja.

† S. p. **Józef Roman Malinowski**, były uczeń klasy IV gimnazjum I-go, po długiej i ciężkiej słabości, opatrzony św. sakramentami, w dniu 16-m sierpnia 1884 r. rozstał się z tym światem, przeżywszy lat 20. Pograżeni w smutku rodzice, bracia i siostra zapraszają znajomych, kolegów i przyjaciół na wyprowadzenie zwłok w poniedziałek, tj. dnia 18-go b. m., o godzinie 3-iej po południu, z kościoła św. Aleksandra na cmentarz powązkowski. —2580—

† S. p. **Karol Staroropiński**, b. marszałek szlachty powiatu ławeczowskiego, obywatel ziemski, w dniu 12-ym sierpnia 1884 r., opatrzony św. sakramentami, zasnął w Bogu, przeżywszy lat 87. W głębokim smutku pozostała żona z synami, zięciem i wnukiem zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo w dniu 18-ym b. m., to jest w poniedziałek, o godzinie 11-iej rano w górnym kościele św. Krzyża, oraz na wyprowadzenie zwłok zaraz po skończonem nabożeństwie na cmentarz powązkowski. Wotywa żałobna za spokój duszy zmarłego odbywać się będzie codziennie o godzinie 10-iej rano przy zwłokach, w kościele dolnym św. Krzyża, do dnia wyprowadzenia. —2556—

† W dniu 19-ym b. m., tj. we wtorek, jako w rocznicę śmierci s. p. **Józefa z d'Erberg-Krzęzewskich Ciechomskiej**, odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele Przemienienia Pańskiego przy ulicy Miodowej, na które dzieci zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —2569—

† W poniedziałek, tj. dnia 18-go b. m., o godzinie 9-iej zrana, w kościele św. Anny, jako w dzień imienin s. p. **Bronisławy z Rurawskich Rykowskiej**, odprawi się za jej duszę msza żałobna, na którą dzieci i wnuki zmarłej, zapraszają krewnych i znajomych. —2576—

† Za duszę s. p. **Andrzeja Otwinowskiego**, w rocznicę śmierci w poniedziałek dnia 18-go b. m., odbędzie się żałobne nabożeństwo o godzinie 10-iej rano, w kościele św. Krzyża, na które pozostała rodzina zaprasza. —2577—

Z Cesarstwa.

Petersburg 14-go sierpnia.—Jakiś p. Eks w *Birżewych wiadomościach* daje ciekawą charakterystykę coraz bardziej mnożącemu się typu *wędrownego korespondenta* i kreśli jego portret następującymi rysami: „Czytać umie, pisze śmiało, uczył się geografii z Arseniewa—i oto gotów *wędrownym korespondentem*. Znam a nawet bardzo dobrze znam korespondentów zagranicznych gazet, ale uważam, że nasi włóczęcy się mogliby w kozi róg zapędzić wszelkiej Ywanów de Westyne i innych. Tamci kłamią dla ozdoby stylu, dla blagi, a nasi starają się gwałtem o *skandalik*, albo dla dogodzenia sobie, aby nawarzyć piwa bli-

znemu, albo nareszcie z pobudek obywatelskich, wylewając przytem gorzkie łzy nad nieumiejętnością administracji, cheiwością wyzyskiwaczy lub tym podobnymi zużytemi tematami. Rzecz godna uwagi, że nasza pocziwa prowincja przyjmuje ich z uszanowaniem i z udaniem, rozumie się, zadowoleniem. „Obszczeka jeszcze, albo co; lepiej już ugłaszczę go, uhoronuję. Niech go licho weźmie!” I tak pan wędrowny korespondent pozuje przed patrzącemi nań z otwartemi usty obywatelami zakątka i niegorzej niż jaki Chlestakow (znana postać rewizora z komedji Gogola „Rewizor”; *przyp. red.*) poczyną kłamać, jak to on jest za pan brat nie tylko z naszymi ministrami ale i z zagranicznymi. Jak sobie chcecie, ale wstrętny to typ tych wędrownych Chlestakowów. Dziwnem jest tylko, że redakcje, utrzymujące na swoim koszele podobnych jegomościów, dotąd nie przekonały się o ich bezużyteczności, jeżeli nawet nie szkodliwości, ani też o tem, że się oni już wszystkim do zbytku uprzykrzyli. Rozumiemy znaczenie miejscowego korespondenta, uznajemy konieczność i pożytek korespondentów politycznych, których utrzymuje cała wielka prasa europejska nawet u nas w Petersburgu, ale na Boga, jakież może być pożytek z takiego przyjezdnego furfanta, który pokręciwszy się w jakiej miejscowości dwa albo trzy dni, nazbiera przez ten czas pakę prowincjonalnych plotek i potem zaczyna wysypywać te brednie na olbrzymich prześcieradłach niewymagających niby wielkich rosyjskich gazet?”

Kijów 14-go sierpnia.—W *Kijewlaninie* czytamy następny list, nadesłany redakcji tego pisma przez proboszcza rzymsko-katolickiego kościoła w Korostyszewie, księdza Morawicza: „W numerze 136-ym *Kijewlanina* między innemi podana była wiadomość, jakoby w czasie zwiedzania kościoła rzymsko-katolickiego przez prawosławnego metropolitę odprawiał także nabożeństwo za tegoż metropolitę kijowskiego Platona. Mam sobie za obowiązek oświadczyć, że takiego nabożeństwa nie odprawiałem, ponieważ kanoniczne prawa kościoła rzymsko-katolickiego takich nabożeństw nie dopuszczają i ponieważ rytuał ich nie zawiera.” Do takiego oświadczenia księdza Morawicza redakcja daje następujący przypisek: „Czyniąc zadość życzeniu ks. Morawicza, uważamy za stosowne dodać, że wskazana nam pomyłkę sprostowaliśmy już zupełnie. Zrobione przez nas sprostowanie wprowadza nas w tem większe zdziwienie co do motywów niezadowolenia biskupa żytomierskiego z powodu zwiedzenia kościoła korostyszewskiego przez naszego metropolitę...” Niezależnie od powyższego w tymże samym numerze *Kijewlanina* znajdujemy jeszcze inną wiadomość, mającą związek z tą samą sprawą. Oto co czytamy: „Incident z ks. Morawiczem zbliża się do końca. Donoszą nam z Żytomierza, że tameczny konsystorz katolicki wygotował już rozporządzenie, na mocy którego ks. Morawicz zostaje usunięty od zarządu parafją korostyszewską i podobno ma być zesłany na pokutę do jakiegoś klasztoru.” Wiadomość ta niezupełnie się zgadza z tem, co donoszą z Korostyszewa gazecie *Nowoje wremja*, jakoby biskup żytomierski Kozłowski polecił „zawiesić na dwa tygodnie proboszcza parafji korostyszewskiej ks. Morawicza w pełnieniu służby kościelnej, za przyjęcie urzędzone przez tegoż księdza metropolicie kijowskiemu Platanowi.”

Z OSTATNIEJ POCZTY.

Berlin 14-go sierpnia.—Dwóch oficerów francuskich schwytano pod twierdzą Koblenecją, w chwili, gdy zdejmowali jej plany.

Paryż 14-go sierpnia.—W izbie deputowanych rozpoczęły się dzisiaj rozprawy nad żądaniem przez gabinet kredytem 38½ miljonów fr. dla Tonkinu. Sprawozdawca komisji budżetowej Menard-Dorian oświadcza się za udzieleniem kredytu do tej wysokości. Raul Duval krytykuje surowo postępowanie gabinetu. Rząd domaga się zawsze zatwierdzenia parlamentu, gdy akcja już jest w toku. Ferry oświadcza, iż żąda od izby jasnego i ścisłego wotum. Przyjmuje on odpowiedzialność za wszystko, co się dotąd stało. Cały świat przyklasnął traktatowi tientsińskiemu. Twierdzą, że wice-król chiński nie przyjął zaproponowanych mu przez kapitana Fourniera terminów ewakuacji. Kapitan Fournier słowem oficerskim zaręcza, iż Li Hung Chang tak owe przyjął. Chiny znały przeto stan rzeczy, łamiąc traktat. Poselając nasze ultimatum, pozostawiliśmy rządowi chińskiemu miesiąc czasu. Wobec wydania rozkazu cofnięcia wojsk z Tonkinu zmniejsziliśmy żądanie wynagrodzenia z 250 miljonów na 80. Nie jesteśmy przejęci żądzą zysku; pragniemy tylko rekojmii punktualnego wykonania traktatu. Tsung Li Yamen ofiaruje 3½ miljonów fr. Cierpliwość nasza znalazła swój kres. Admirał Lespès zburzył port Ke Lung (głos: czy pytałiscie izby o pozwolenie?). To jeszcze

nie wojna; prowadzimy układy dalej. Nie należy tych rzeczy sądzić z europejskiego punktu widzenia. Jesteśmy na wschodzie. Potrzebujemy zakładu. Flota nasza stoi przed Fu Czen, przed olbrzymim arsenałem, który zamyka w sobie cały prawie zasób środków wojennych, jakimi Chiny rozporządzają. Zanim wszelako uczynimy jeden krok dalej naprzód, prosimy izbę o zdanie i zgodę. Dajcie nam jawny dowód waszego zaufania, a połowa zwycięstwa będzie już w naszych rękach. Dalsze obrady odroczone do jutra.

Paryż 14-go sierpnia. — Twierdzą, iż rząd chiński zaniechał myśli wystosowania protestu do mocarstw lecz postanowił zażądać od Patenôtre'a wyjaśnienia co do bombardowania Kelungu.

Paryż 14-go sierpnia. — Senat przyjął na posiedzeniu dzisiejszem 179 głosami przeciw jednemu kredyt 5 milionów franków na wyprawę do Madagaskaru.

London 14-go sierpnia. — Mowa tronowa, którą sesja parlamentu została dzisiaj odroczone, stwierdza zmniejszenie się zbrodni agrarnych w Irlandji i ogólne polepszenie stosunków ludu iryjskiego. Zapowiada oraz, że niebawem uwaga ciała prawodawczego zwróconą zostanie na wielką kwestję ustroju reprezentacji ludu. (Mowa tu o bilu reformy wyborczej, który ponownie zostanie wzięty pod rozbiór na sesji jesiennej; przyp. red.)

Kopenhaga 14-go sierpnia. — Nadzwyczajna sesja parlamentu została dziś otwarta.

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

(Otrzymane wczoraj.)

Wiedeń 15-go sierpnia.

Hr. Kalnoky wyjechał wczoraj o godzinie 11-tej przed południem do Warcinie. Towarzyszy mu radca legacyjny, baron Aerenthal.

Wiedeń 15-go sierpnia.

Hrabiego Kalnoky'ego w czasie podróży jego do Warcina zastępuje szef sekcji Szoegeyenyi

Wiedeń 15-go sierpnia.

Politische Correspondenz zapewnia, że oświadczenia Assima baszy, złożone posłom, usuwają na teraz niebezpieczeństwo podjęcia przez W. Portę kroków samowładnych, celem usunięcia z Turcji obcych urzędów pocztowych.

Berlin 15-go sierpnia.

Hr. Kalnoky przybywa dziś do Warcina o godzinie 5-tej po południu. Przez Berlin przejechał bez zatrzymania się. Pobyt w Warcina potrwa przez dwa dni, poczem zapewne zabawi dzień jeden w Berlinie.

Paryż 15-go sierpnia.

Wczoraj podczas rozpraw w izbie nad żądanym kredytem na wyprawę tonkińską Ferry oświadczył, że w zajęciu z Chinami Francji można raczej zarzucić zbytek cierpliwości, niż zbyteczną skwapliwość. Zburzenie fortyfikacyj Ke-Lungu nie znaczy jeszcze wojny, układy z Chinami toczą się dalej, a uchwała izby, upoważniająca rząd do zajęcia pewnych punktów terytorjum chińskiego w celu zabezpieczenia praw Francji, może wpłynąć skutecznie na pomyślenie ich obrót.

Bezym 15-go sierpnia.

W nawiedzonych przez cholere pięciu prowincjach w dniu 13-ym sierpnia zapadło na cholere osób ośm, z których umarło cztery.

Petersburg 15-go sierpnia.

Birżewyja wiadomości zapewniają, iż wielkiemu towarzystwu kolejowemu naznaczony został do miesiąca września termin oświadczenia się w sprawie zauważeń rządowej komisji rewizyjnej.

Petersburg 15-go sierpnia.

Birżewyja wiadomości donoszą, że ministerjum skarbu przychylnie załatwiło podania fabrykantów cukru o odroczenie wypłaty akcyzy za kampanję 1883/4.

Petersburg 15-go sierpnia.

W okolicach Petersburga zdarzyły się trzy wypadki śmierci w skutek ukąszenia przez jadowitą muchę. Wypadki te, jak sądzą, znajdują się w związku z zarazą syberyjską.

Petersburg 15-go sierpnia.

Petersburskija wiadomości słyszały o zawarciu pomiędzy Rosją i Austrią konwencji, na zasadzie któ-

rej dozwołanem zostaje bezpośrednie znoszenie się władz sądowych okręgu warszawskiego z takimiż władzami okręgów lwowskiego i krakowskiego w sprawach cywilnych i kryminalnych.

(Otrzymane dziś.)

Wiedeń 16-go sierpnia.

W kołach wtajemniczonych uważają za rzecz pewną, że wizyta arcyksięcia Albrechta u cesarza Wilhelma w Gasteinie, oraz powołanie p. Tiszy do Iszlu, stoją w związku z projektowanym zjazdem monarchów Austrii i Rosji. Nie ulega również wątpliwości zwołanie konferencji sanitarnej, chociażby bez udziału Anglii. Książę Bismark domaga się tego koniecznie.

Berlin 16-go sierpnia.

Zapewniają, że księciu Bismarkowi udało się pozyskać wpływ pośredni na kilka dzienników we Francji, które za pogodzeniem się z Niemcami na podstawie wielkich korzyści francuskiej polityki kolonialnej, jakie ztąd spłynąć mogą, przemawiać już zaczęły.

Paryż 16-go sierpnia.

Na wczorajszym posiedzeniu izby deputowanych Ferry oświadczył, iż wiadomość, jakoby howasowie odzyskali napowrót zajętą przez francuzów twierdzę portową Tamatave, jest zmyśleniem. Prezes ministrów odczytał depezę admirała Miota, stwierdzającą bezpieczeństwo i dobre położenie rzeczy w Madagaskarze. W dalszym ciągu obrad nad kredytem tonkińskim Passy (z lewego centrum) i Jerzy Perrin (z radykalnej lewicy) przemawiali przeciw kredytowi, poruszając myśl poddania zatargu francusko-chińskiego wyrokowi sądu rozjemczego.

Paryż 16-go sierpnia.

Przy odbytem w dniu wczorajszym głosowaniu kredytu 38 milionów franków na wyprawę tonkińską, izba większością 173 głosów przeciw 50 uchwaliła wotum zaufania dla rządu z powodu energii okazanej w starciu z Chinami.

Paryż 16-go sierpnia.

W Marsylii w ciągu ostatniej doby zmarło na cholere osób 18, w Tulonie 3. Było także kilka śmiertelnych wypadków w innych południowych departamentach.

Bezym 16-go sierpnia.

W ciągu dnia 14-go sierpnia zachorowało na cholere osób 6, a zmarło osób 2. Były także dwa wypadki cholery w południowej części prowincji Casenza. (?) Po wyleczeniu chorych na cholere, znajdujących się w lazarecie w Varignano na granicy francuskiej, lazaret ten został zamknięty.

Petersburg 16-go sierpnia.

W dniu wczorajszym nadzwyczajny poseł szacha perskiego, Jachia-chan, przedstawiał się Najjaśniejszemu Państwu, poczem doręczył Następcy Tronu portret szacha ozdobiony brylantami.

Petersburg 16-go sierpnia.

Do Nowogrodzkiej telegrafują z Niżnego Nowogrodu, że tranzakcje na tegorocznym jarmarku idą dotąd w ogóle leniwo. Ceny niskie.

Petersburg 16-go sierpnia.

Powzięto podobno postanowienie przedłużenia zakspijskiej drogi żelaznej do Aschabadu.

Odessa 16-go sierpnia.

Jedna z najstarszych firm tutejszych zawiesiła wypłaty. Pasywa przewyższają miljon. Wierzycielom ofiarują 25%. Urzędnicie bankructwo dotąd nie ogłoszone.

Czesi w Krakowie.

Kraków 16-go sierpnia, godz. 10 rano.

Od świtu panował dzisiaj w mieście ruch nadzwyczajny. Ulice, które miały kroczyć pochód, zostały wspaniale i malowniczo udekorowane. Około godziny ósmej zrana cztery pociągi przywiozły 1,530 gości z Czech i Moraw. Między przybyłymi pierwsze zajmują miejsce posłowie Tonner i Hevera, poeta chorwacki Harambasicz, literaci czescy Szwab-Polabski, Kotek, Jelinek, Lang, Herites, Leger; dalej znajduje się 360 „sokolów“ przedstawiających 36 rozmaitych stowarzyszeń gimnastycz-

nych, kilku burmistrzów, dużo studentów i pięknych dam. Na peronie odbyło się powitanie wśród wielkiego entuzjazmu. Konstanty hr. Rej powitał gości imieniem komitetu podnosząc wspólność interesów polsko-czeskich, z których najważniejszym jest obrona Austrii przeciw wszelkim grożącym jej niebezpieczeństwom. Banderja konnych krakusów przy dźwiękach czeskiej kapeli rozpoczyna pochód przez ulicę Florjańską, Rynek, Grodzką do ratusza, gdzie nastąpiło powitanie ze strony miasta przez prezydenta dra Weigla. Długim szeregiem ciągną szkoły. Grzmiące okrzyki tłumów zapełniają powietrze. We wszystkich oknach, na balkonach i balustradach szczytowych tłoczy się publiczność; panie powiewają chustkami i sypią kwiaty na czeskich gości. W dużej sali ratuszowej pierwszy przemawia po polsku poseł Tonner. „Przybyliśmy“ — powiada — „uderzyć czołem o święte wasze mury, pokrzepić się wspólnie do walk żywota, powinszować wam pracy, która pożądana musi wydać owoc!“ Mowę zakończył po czesku: „W tym świętym grodzie pod starym Wawelem wzniesmy okrzyk na cześć tej ziemi i tego narodu!“ Prezydent Weigel powitał gości serdecznymi słowy podnosząc piękny charakter spotkania się w imię braterstwa. Podniósł dalej olbrzymią doniosłość czeskiej pracy narodowej i zdumiewające jej wyniki. „Godłem waszem: naród sobie! Cześć wam i sława!“ Słowem tym towarzyszyły frenetyczne oklaski i okrzyki: „Na zdar!“ „Niech żyje!“ Z polskich posłów byli obecni tylko Mieroszewski i Splawiński. W Oświęcimie witano przejeżdżających także uroczysto.

Kraków 16-go sierpnia, godzina 10-ta minut 50 rano.

Równocześnie ze zjazdem odbywa się tutaj wojskowa uroczystość dwóchsetnego jubileuszu galicyjskiego pułku piechoty nr 56, w którym uczestniczy wiele wybitniejszych osób z miejscowej i czeskiej inteligencji. Cesarzowi ma być przesłanym wspólny, polsko-czeski telegram gratulacyjny z powodu imienin dziś przypadających. Miasto ożywia się coraz bardziej; zapal rośnie.

GIEŁDA

dnia 16-go sierpnia 1884-go roku

Za weksle długoterminowe na Berlin 48.60 żądano — o 2½ kop. niżej niż onegdaj. Płacono tylko 48.50 w niewielkich ilościach. Krótkoterminowi obroty większe nieco niż poprzednimi dokonane zostały po 48.40 i 48.37½. Wyjątkowy kurs czwartkowy stał się normalnym dziś; 48.47½, o 5 kop. niżej żądano.

Na pomniejsze miasta niemieckie żadnych nie robiono interesów.

Na Londyn w obu terminach 9.85 — o 1½ kop. niżej żądano, bez kupujących.

Na Paryż 39.30 — o 5 kop. niżej żądano i placono 39.20.

Na Wiedeń bez obrotu. Żądania niższe o 10 kop. wynosiły 81.40.

Papiery jak dotąd słabo się trzymały. Poszukiwano listów likwidacyjnych większych, co podniosło żądanie za nie do 87.60, lecz do transakcyj nie doszło. 87.25 za mniejsze żądano.

Pożyczka wschodnia 93.50.

Listy zastawne ziemskie 97.25, 97.20 i 97 w serji I, 96.65, 96.50, 96.35 w III w żądaniu lecz bez ruchu zupełnie.

Miejskie 93.70, 92.40, 92.30, 92.

Łódzkie 84.50, 83.50, 83.

Obliży kanalizacyjne m. Warszawy 91.

Na polu akcyj zmiany prawie żadne. 143 za teespolskie płacić chciano. Bankowe ofiarowywano po 314. Ubezpieczeniowe ofiarowywano po 180. Z cukrownianych 1,200 za warszawskiego towarzystwa fabryk cukru, 275 za lyszkowickie, 285 za hermanowskie żądano. 1100 za dobrzelińskie. 280 za za czeskie płacić chciano. Inne fabryczne bez zmiany.

Godzina 12½. Usposobienie słabe, ale ruch bardzo mały. Kursa końcowe bez zmiany.

J. Wł.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— Pani N. z K. — Wierszyki najlepiej przesłać do „niego“ bez pośrednictwa druku. Skutek będzie ten sam, a krytycy nie będą mieli powodu interwenjować.

TEATRA.

LETNI (w ogrodzie Saskim). Dziś: „Violetta” i „Jawnuta”. Jutro: „Robert i Bertrand” i „Inżynierowie jadą”. — **NOWY** (przy ulicy Królewskiej). Dziś: „Wujaszek Alfonsa” i „Zapiętna żona”. Jutro: „Wesoła wojna”.

DOLINA SZWAJCARSKA.

W niedzielę, dnia 17 sierpnia 1884 r. Wielki Koncert orkiestry pod dyrekcją **Adolfa Sonnenfelda**. Światło elektryczne oraz wspaniały Fajerwerk urządzony przez p. Andrzejewskiego.

1. „Lustig Wien”, marsz F. Fahrbacha.
2. Laura-wale, C. Millockera.
3. „Sansousi”, gawot Czubki.
4. Bettelstudent-polka, C. Millockera.
5. Uwertura z op. „Marta”, F. Flotowa.
6. Róże z południa, walc, J. Straussa.
7. Na żądanie. „Wieczór” St. Moniuszki, (solo na trąbce wyk. p. Karew).
8. Fantazja z op. „Grób Askolda”, Wierstowskiego.
9. Uwertura z op. „Król Yvetot”, Adama.
10. Nasza chwala, mazur Lewandowskiego.
11. „Musikalischer Bilderbogen”, potpourri A. Conradiego.
12. Violetta-polka, J. Straussa.
13. Polonez, L. Lewandowskiego.
14. „Skryta miłość”, gawot J. Rescha.
15. „Schwamm drüber”, galop C. Millockera.
16. „Pariser Einzugs” marsz.

Wejście kop. 30. Początek o godzinie 6-ej. —2579

— Doktor **W. Sztembarth** przeprowadził się na Elektoralną nr 10. (2536)

— **H. Piaszczyński**, lekarz zwierząt, powrócił do Warszawy. (2558)

KANTOR WEKSŁU Goldstein i Tachauer, Krakowskie-Przedmieście 67, asekuruje ross. premjowe pożyczki od amortyzacji po 40 kop.

Tabele krajowe i zagraniczne wszelkich losów i pożyczek do przejrzenia dla Sz. publ. bezpłatnie. (4)

— Dr **T. Dunin** powrócił do Warszawy. (2575)

2559) Dr **Grodzki** leczy choroby sekretne oraz niemoc wskutek takowych. Aleksandrja 15.

Dentysta Idzikowski

powrócił ze zjazdu dentystów w Berlinie i przyjmuje jak dawniej od 10—6. Leszno nr 1. (924)

Dentysta A. Głogowski,

b. asystent dra Kobylińskiego, ulica Marszałkowska nr 40 róg Zgoda, wejście od ulicy Zgoda. Przyjmuje od 10-ej zrana do 6-ej po południu. (2541)

— **Tłomaczę z angielskiego, francuskiego, włoskiego i niemieckiego** na język rosyjski lub polski i odwrotnie. — **Józef S. Dzika** nr 25a, mieszkania 7. (923)

— **Krajewski**, wyższy nauczyciel kaligrafii, po powrocie do Warszawy, jak dawniej, przyjmuje osoby bez różnicy płci i wieku na lekcje pięknośma. Nowy-Swiat nr 28, m. 11. (2553)

— Niniejszem oświadczam, iż wskutek układu, jaki między mną a p. **Bernardem Opalińskim** w dniu 29 lipca r. b. nastąpił, wszelkie rachunki i pretensje ze wspólki, które były między nami, ostatecznie zostały załatwione i wspólka na szta rozwiązana została dobrowolnie, w sposób zadość czyniący naszym pretensjom. (2570)

Kazimierz Popielewski.

FABRYKA TABACZNA W. G. PATKANOWA

w St. Petersburgu

uprzejmie zwraca uwagę szanownej publiczności na **papierosy „Jagódka”** w cenie 60 kop. za 100 sztuk, prosząc przy nabywaniu tychże o **zauważenie firmy mojej i firmy składu**

„**Kalinowski i Przepiórkowski**”,

która się na każdej paczce znajduje, a to dla uniknięcia nabywania podrabianych. (823)

W. G. Patkanow.

KORESPONDENCJE PRYWATNE.

— Do różyczki. Mylisz się, uczucie twoje to samo namienność. Przedmiot tylko zmieniłaś, nie pierwszy, to raz. Przyznasz dobrze ocenilem, szczęściem nie za późno. Powodzenia. — **W. S.** (2575)

MAGAZYN MEBLI K. RABONG, Nowy-Swiat Nr 60 nowy,

poleca własnego wyrobu Meble wykintne i skromne. Urządza całe apartamenty podług najnowszych żurnali. Za dobroć roboty poręcza długoletnią firmą, po cenach umiarkowanych. 1956r

Do nabycia we wszystkich księgarniach

NOWA Gramatyka Francuzka Noela i Chapsala.

Wydanie 8-me poprawione i przerobione.
WILNO 1884 r.
2 Tomy. — Rs. 1 kop. 20.
SKŁAD GŁÓWNY
w Warszawie u Gebethnera i Wolffa,
w Wilnie u J. Zawadzkiego. 1966r

Dla Rodziców.

Nauczyciel prywatny przyjmuje na stancję uczniów szkół prywatnych i rządowych, zapewniając im pomoc naukową i konwersację w językach nowożytnych. — **K. Tosio**: Złota 20.

MIESZKANIE

na parterze, 3 pokoje z kuchnią i przedpokojem, z 2 wejściami i wodociągami w każdym czasie do odstąpienia. Komorne rs. 330 rocznie. Róg Kruczej i Wilczej Nr 2, mieszk. 1. 2657

Dobra wiadomość dla pp. Doktorów.

W m. Dąbni g. Kaliskiej, licząc przeszło 4,000 ludności, okolicy ludnej i zamożnej, potrzebny jest doktor. Bliższą wiadomość powziąć można od L. Biedrzyckiego, zarządzającego apteką. 2658

Stancja dla Uczniów

i uczennic, na bardzo dogodnych warunkach, za małe wynagrodzenie, konwersacja niemiecka, francuska i muzyka na miejscu. — Wiadomość Biuro nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie-Przedm. Nr 1, róg Trębackiej. 1974

2 Szafy dębowe

rzeźbione, ozdobne, za rs. 300, Kredens duży rzeźbiony, o 8 drzwiach, za rs. 350, oraz inne Kredensy dębowe i orzechowe, Szafy orzechowe, mahoniowe i dębowe, na różne ceny. Krzesła dębowe, Stoły, Łóżka, Toalety, Umywalki, Biblioteki, sprzedaje się w zakładzie stolarskim, przy ulicy Grzybowskiej Nr 39, po niższej cenie. — Gwarancja roczna; z czem polecam się **Jan Przymalski**. 2687

Juljan Machowski,

ma zaszczyt zawiadomić Szan. Kundmanów swoich, iż znany ód lat 12-tu,

MAGAZYN OBUWIA

przeniósł z 1 piętra domu Nr 6 na Krakowskim-Przedmieściu na parter tegoż domu, od frontu, naprzeciw kościoła Świętego Krzyża.

Przytem zawiadamia iż **nowo-otwarty magazyn zaopatrzony został w obuwie najmodniejszego kroju i fasonu**, jako to: w trzewiki salonowe, kamazse zwyyczajne, buty do konnej jazdy, do polowania, turystowskie, angielskie, amerykańskie, pantofle itp.

Zamówienia po cenach przystępnych, wykonywają się jak najszybciej. 2022

Budynek na fabrykę,

garbarnię, mydlarnię lub t. p. z mieszkaniami i placem, jest do wynajęcia w całości lub częściowo, za rogatekami Zabkowskiemi, przy szosie. Wiadomość w Biurze Komisowem Łucyńskiego, Krakowskie-Przedmieście Nr 1 róg Trębackiej. 1973R

Na zasadzie upoważnienia Władzy Naukowej, mam honor podać do wiadomości publicznej, że z początkiem następującego 1884/5 roku szkolnego otwieram

Szkole Prywatną Męską 4-klasową

z kursem 4-ch niższych klas gimnazjalnych i klasą przygotowawczą, przy ulicy Freta Nr 14, nad apteką p. Tugut, (1 piętro). Zapis uczniów rozpocznie się d. 4 (16) b. m. i r. i trwać będzie codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 9 z rana, do 2 po południu, aż do rozpoczęcia kursu nauk. 2645

Augustyn Szmurło,

b. Inspektor Gimnazjum II-go w Warszawie. Bliższą wiadomość powziąć można przy ulicy Nowo-Wilczej Nr 17F, od g. 3—5 po południu.

W Szkole 4-klasowej

klasycznej z pensjonatem,

przy ulicy Smolnej pod Nr 17 istniejącej, w której nauki wykładają się najściślej podług programu szkół rządowych. Zapis uczniów trwać będzie od 4 (16) Sierpnia r. b., do d. 16 (28) Sierpnia. — Przetłóżony Szkoły **Józef Radziukinas**, nauczyciel języków starożytnych, przy Gimnazjum IV w Warszawie 1894R

Magazyn Ubiorów Męzkich
Karola Szlis,
Miodowa 6, obok składu aptecznego,
odznacza się zręcznym i wystudjowanym **Krojem** a o bok starannego i eleganckiego wykończenia cenami zachęcająco przystępnymi. Gotowa robota również korzystnie do nabycia. — Na prowincję sposób brania miary wysyła. 2452

Pensja żeńska IV-klasowa M. Szumowskiej

Nowa-Praga, Śródkowa 57. Lekcje prywatne; przygotowanie do gimnazjum. 2701

Na wyjazd do Rostowa nad Donem do fam. polskiej, potrzebna jest

Kucharka, z dobrmi świadectwami, któraby odpowiadała wszelkim wymaganiom. — Wiadomość w składzie szczerok i pendzi Aleksandra Feista, przy ulicy Senatorskiej Nr 467. 1969R

Dla Rodziców.

B. Inspektor Szkół poszukuje dwóch chłopców na stancję. Rodzicielska opieka i pomoc naukowa zapewnią się. Głównie na języki zwraca się uwagę. — Zgoda Nr 1, bez liter, mieszk. 2. 2630

Pensja żeńska 6-klasowa

Łucji Żeleszkiewicz,
Krakowskie-Przedm. 7.

zapis uczennic na rok 1884/5. otwiera ponownie 23-go (11) b. m., egzaminy wstępne prowadzić będzie 30 (18) b. m. i 1-go Września (20 Sierpnia) od godz. 10 rano do 3 po południu, kurs nauk rozpocznie 2-go Września (21 Sierpnia). 2698

Nauczycielki,

bony, francuski i niemiecki zaopatrzone w świadectwa, są do umieszczenia. Biuro nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie-Przedmieście Nr 1, róg Trębackiej. 2016R

Nowo-otworzona Pracownia

Ubrań damskich i dziecięcych
Marji Kawko,
przy ul. Złotej Nr 22,

przyjmuje obstalunki na wszelkie roboty w zakresie toalety damskiej i dziecięcej, wykonując robotę sumiennie i na czas oznaczony, po przystępnej cenie. Mundurki szkolne dla panienek z własnego materiału od rs. 6. 2727

Powóz

mało używany, do sprzedania. Krucza 10b, mieszkania 1. 2590

Promenada Belwederska.

W Niedzielę dnia 17 Sierpnia r. b.)

Wielki Wspaniały Fajerwerk,
Koncert
i **ILLUMINACJA OGRODU.**

Światło elektryczne od Promenady do rogatki Belwederskiej. — Wejście kop. 20.
Początek o godzinie 5-ej po południu.
Szczegóły w afiszach. 2023r

Bardzo tanio!

MUNDURKI, FARTUSZKI

i różne rzeczy gotowe w **Magazynie J. Kaczkowskiej**, róg Zielonego placu i Marszałkowskiej. Tamże potrzebna jest **Panna** uzdolniona do roboty koider. 2663

Dla Rodziców i Opiekunów.

ul. Zgoda Nr 4, mieszk. 8, z pozwolenia Wyższej Władzy, stancja dla uczniów V gimnazjum, wygodna, tania, opieka rzetelna. 2714

Rodowita Niemka

młoda, mówiąca dobrym dialektem, znaj. jęz. polski, i oez. franc., angielsk. i rozmaite robotki ręczne, szuka **natychmiast**

miejsca za BONĘ,

na 80 rs. pensji. **Alfred Jerzy Waliczak**, Poznań sub H. D. 2021R

Stancja dla uczniów

gimnazjum, u urzędnika Okręgu Naukowego Warszawskiego i nauczyciela. Elektoralna Nr 19, mieszk. 1. 2709

Szlachecka rodzina

zobowiązuje się przyjąć jednego lub dwóch uczniów, uczęszczających do szkół w Krakowie, na stancję, ręcząc za troskliwą opiekę, lekcje na fortepianie, nauki języków i korepetycje mogą być na żądanie pobierane w domu. — Bliższe porozumienie ulica Sławkowska Nr 21. — **Hoszwaki**. 1728

Stancja dla uczniów

z upoważnienia władzy szkolnej, w bliskości 5-go gimnazjum i kilku prywatnych zakładów naukowych. Zapewnia się sumienną opiekę, pomoc w naukach i konwersację w obcych językach. Adres: Zgoda Nr 1, m. 2. 2720

Niemka wykształcona

w wyższej szkole żeńskiej, osoba młoda, dobrze wychowana, **wysoko muzykalna**, szuka **posady bony**, od każdego czasu, na 150 rs. pensji. — **Alfred Jerzy Waliczak**, Poznań, (sub. A. J. W.) 2000R